לא גרים

דאכסדרה

באן דשרי דהא לית ביה דיורין. ונשביל (ד) לית ביה דיורין דליתסרו

משום גיפופי: למאן דאםר זימנין דאית ביה דיורין. שהבתים

שאלל הרחבה יפתחו מבתיהן לרחבה ויאסרו הרחבה על בני מתא

עליה ולפירוש הקונטרס דאית ביה דיורין לא אסרו עלה

שהועיל.

להוציא בה כלים ששבחו בחוכה ומשוח

הכי אסור לטלטל ממתא לרחבה דשמא

יטלטלו גם לאחר פתיחת הדיורין בלא

עירוב כמו עתה אבל רחבה גופיה

שרי שהרי אף לאחר שיפתחו מותר

לטלטל כלים ששבתו בתוכה:

שאם עשה מחיצה על שפת התל

על שפת התל דהוה משמע לאותן

הדרים למטה אלא גריס על התל

והועיל לאותן הדרים על התל ומיהו

לריך לפרש דמיירי על שפת התל שאם

הרחיקו ד' מן השפה אין שם חידוש

דהכי נמי למטה אם הרחיק הועיל:

אכסדרה בנקעה. רש"י פירש

פרוצה מארבעה רוחותיה והשתא

אתי שפיר הא דנקט בבקעה שאין

שם מחיצות ולא נקט בחצר וגרם

לקמן בפרק כל גגות (דף זד.) דמשני שמואל אדשמואל כי לית ליה

בד' אבל בג' אית ליה וקשיא

לפירושו דבסוכה אמרינן דאפילו

בשתי רוחות זה כנגד זה לא אמרינן

פי תקרה יורד וסותם משום דהוי

כמבוי מפולש ומפרש ר"ת דאכסדרה

אית לה שלשה מחיצות כדאמרינן

בפרק לא יחפור (ב"ב דף כה:) עולם

דומה לאכסדרה ורוח לפונית אינה

מסובבת וגרם בפרק כל גגות (לקמן דף זד:) כי לית ליה בשלש אבל

בד׳ אית ליה פירוש שיש ג׳ מחילות

ומעט מן הרביעית ורב אית ליה פי

תקרה יורד וסותם אפי׳ בשתי מחיצות

ובוה שלא כנגד זה והא דלא נקט

אכסדרה בחזר משום דסתם אכסדרה

בחלר יש לה ג' מחילות להכי נקט

בקעה דאפי׳ כי ליכא אלא שתי מחיצות

אמר רב פי תקרה יורד וסותם:

לקמן

רש"י

ל) [ג" הרא"ש ורש": רבה
 בר שימין, ב") ב"ב נג: ושם
 אימא רבי ירמיה וכ"ה
 בגיטין לד, ג) פ" בקעים,
 בניטין לד, ג) פ" בקעים,
 ה") שבם קא: לעיל כ,
 [2"לרכבהן, 1"] [2"לרכבה]
 לו (למנו ל: 5ד: סוכה יה:).

הגהות הב"ח

לא רש"י ד״ה באילנות וכו ולא בטול ליה היקף קול תלאים וויצ ס״א קתא (ב) ד״ה הועילה משם קתא: (ב) ד״ה הועילה הד״א: (ג) ד״ה הועילה הד״א: (ג) ד״ה הועילה הד״א: (ג) ד״ה הכל והדיל הואל והדיל הואל והדיל הואל והדיל הייב און דערו וכו וובשביל בייב לו בייב וובשביל בייב לו בייב וובשביל בייב לו בייב וובשביל בייב לו בייב, וובשיי בבייב לית בייב, וובשיי בבייל לית כון:

גליון הש"ם גמ' קרפף בית שלש וקירה בו בית סאה. עי' לקמן דף ל ע"א מוס' ד"ה אלא שמי:

מוסף רש"י רשדא ליפתא אפילא דארעא דגר. שורע לפת בתוך נקעים של קרקע הגר ולא כיסה עפר ולא הגר ולא כיסה עפו עשה כלום כי אם זריקת ביר בחוד החרין לא הלפת בתוך החריך לא היוא חוקה, שהרי לא עשה שום תיקון בקרקע והשלכת זרע בקרקע אינו מעשה אלא אם כן זורע ואח"כ מכסהו עפר, ואע"פ שגדל הלפת ונשרש בקרקע היום ולמחר, ממילח הוח דקשבח, ולא דמי לרפק בה פורתה דמעשה בגוף הקרקע הקרקע מיד . מעביד הקרקע מיד וו (רשב"ם ב"ב וד.). אכסדרה בבקעה. הבקעה כרמלית, כדאמרינן ביציאות השבת (שבת ו:) ואכסדרה זו פרונה מד' ועומד קירויה יתדות ונותנין ד' הוכות מיתד ליתד ועליהו מסדרין הנסרין, ואותן הקורות קרי פי תקרה, והאי דנחט בחעה משום מתם אכסדראות להקיף בית או חלר. ואיכא מחילה אחת התם דמטלטלין (לקמן צ:) להכי נקט בבקעה דמחוך שאינה סמוכה לבית אין לה

רבינו חננאל

דפנות, שאין עושין דפנות

לשם אכסדרה (חובה יח:).

מאך דשרי דהא לית בה
יורין וכחצר דמיא. ומאן
דאסר גוד דילמא מיתבי
דאסר גוד דילמא מיתבי
בה דיורין. וקי"ל הילכתא
מיש לדיורין. וכבר
פרשנה למעלה ל)
ורחבה) [דברחבה]
פירשנה למעלה ל)
דרבים הוא (ולא) [דלא]
דייתי זימנין דמימלין
דייתי זימנין דמימלין
קרפיף יתר מבית סאתים
ובני בתי ודייר בה דיורין.
שלא הוקף לדירה ובא
למעטו באילנות לא הוי
מילנות בחצר כחצר דמו
נמינים, דהא נטיעת
אילנות בחצר כחצר דמו
כראמרן. עמוד בנוה "

טפחים ורחב ד' טפחים הי מיעוט פחות משלשה לא הוי מיעוט. וכן סלקא סוגיא דשמעתא, ארבעה הוי מיעוט פחות לא. הרחיק מן התל ד' ועשה בו מחיצה הועיל בו. פי' התל הוא מקום שלא הוקף לדירה, ואם הרחיק משפת התל ארבעה טפחים ועשה בו מחיצה לדירה הותר לו לטלטל בכולו, אבל בפחות משלשה, וכן העושה מחיצה על שפת התל לא. דאין מחיצה שעשה עכשיו מבטלת גידור התל שהוא מחיצות המוקף שלא לדירה אילו דברי רב ששת. ורב חסדא אמר העושה מחיצה ע"ג מחיצה בשבת

דלים בה דיורין. שיאסרו על בני מבוי הלכך רשות בני מבוי הוא ובני שביל לא אסרי עלה דהוי כחלר קטנה שנפרלה לגדולה דגדולה מוחרת וקטנה אסורה ושביל לא מתקנינן ליה גזרה שמא יאמרו לחי מועיל לשביל דעלמא: באילנום לא הוי מיעוט. דדרך קרפף להיות בו אילנות ולא בטיל ליה ^(א) היקף קמא:

בנה בו עמוד. ואפילו באמלע ובכך

נתמעט מבית סאתים: פחות מג'.

טפחים אפי׳ נתמעט מגית סאתים

כמאן דליתיה דמי: דהא נפקא ליה

מסורם לבוד. כלומר דהא חשיב ליה

ג' בעלמא למיפק מתורת לבוד הלכך

ה"נ חשיבי ולא בטיל: הרחיק מן הכוחל.

של קרפף ד' טפחים ועשה מחילה

(כ) לדירה: הועיל. מחילה זו להיות היקףחדש והוי פתח ולבסוף הוקף: פחום מג׳

לא הועיל. דהוי כמחילה על גבי מחילה.

ולא בנתמעט מבית סאתים מיירי מדלא

נהנו מיטונו ואינו מיטונו דאי נחמטנו

ודאי הוי מיעוט שאפילו הוסיף על עובי

הכתלים עד שנתמעט שפיר דמי

כדלקמן אלא למיהוי פתח ולבסוף הוקף

מיירי: מתני לקולה. להך פלוגתה

דלעיל ואמר דבשלשה דנפק ליה מתורת

לבוד כולהו מודו דעמוד הוי מיעוט

ומחיצה הויא מחיצה לדירה ולא

כמוסיף ובפחות משלשה פליגי:

טח בטיט. והוסיף על עובי הכתלים

עד שנחמעט. והאי לאו רבה בר

שימי קאמר לה אלא מילתא באנפי

נפשיה היא: ויכול לעמוד. הטיט

בפני עלמו שעשוי בעובי שאפילו

ניטל כותל הראשון יכול זה לעמוד:

הוי מיעוט ולא הוי מיעוט גרס הכא:

הרחיק מן התל. שבקרפף ויש מן

התל עד המחיצה יותר מבית סאתים

הרבה ועשה מחילה לדירה אלל התל

ברחוק ד' טפחים ועדיין יש יותר

מבית סאתים בין ישנה לחדשה אבל

זו לדירה עשאה: הועיל. והכל מותר: לא הועיל. דהויא מחילה על גבי

מחילה: וחד אמר הועיל. דקסבר

מחילה ע"ג מחילה מהניא להיות

היקף לדירה: בנכסי הגר. שמת

ואין לו יורשין אין זו חזקה לקנות

ואם בא אחר והחזיק בהן קנה

האחרון: בשבת. כגון לענין היקף

לדירה שבתחילה היתה מחיצה הוגנת

אלא שלא הוקפה לדירה: הכי גרסינן

מודה לי רב ששת שחם עשה מחילה

על החל ולא גרסי׳ על שפח. והכי

פי׳ אף על גב דפליג ואמר דלא

מישתרי קרפף בהכי היינו טעמא

שהדר בקרפף באויר מחילות

התחתונות דר אבל אם היה תל

יותר מבית סאתים ועשה מחיצות

מאן דשרי דהא ליכא דיורין ומאן דאסר זימנין דהוי בה דיורין ואתי לטלטולי א הרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה ובא למעמו מיעמו באילנות לא הוי מיעום בנה בו עמוד גבוה עשרה ורחב ד' הוי מיעום פחות מג' לא הוי מיעום מג' ועד ד' רבה אמר ב הוי מיעום ורבא אמר לא הוי מיעום רבה אמר הוי מיעום דהא נפיק ליה מתורת לבוד רבא אמר לא הוי מיעום כיון דלא הוי מקום ד' לא חשיב הרחיק מן הכותל ד' ועשה מחיצה הועיל פחות מג' לא הועיל מג' ועד דְ' רבה אמר י הועיל רבא אמר אינו מועיל רבה אמר הועיל דהא נפיק ליה מתורת לבוד רבא אמר אינו מועיל כיון דלא הוי מקום ד' לא חשיב רב שימי "מתני לקולא מח בו מים ויכול לעמוד בפני עצמו הוי מיעום אינו יכול לעמוד בפני עצמו רבה אמר ד הוי מיעום רבא אמר דלא הוי מיעום רבה אמר הוי מיעום השתא מיהא קאי רבא אמר לא הוי מיעום כיון דלא יכול למיקם בפני עצמו לא כלום הוא הרחיק מן התל ד' ועשה מחיצה הועיל פחות מג' או על שפת התל רב חסדא ורב המנונא חד אמר הועיל וחד אמר לא הועיל תסתיים דרב חסרא אמר הועיל דאתמר העושה מחיצה על גבי מחיצה אמר רב חסדא בשבת הועיל י בנכסי הגר לא קנה ורב ששת אמר י אף בשבת נמי לא הועיל תסתיים אמר רב חסדא ומודה לי רב ששת יי שאם עשה מחיצה על התל שהועיל מאי מעמא הואיל ובאויר מחיצות העליונות הוא דר בעי רבה בר בר חנה נבלעו מחיצות התחתונות והעליונות קיימות מהו למאי אי לנכסי הגר היינו דירמיה ביראה י דאמר ירמיה ביראה אמר

רב יהודה "האי מאן דשדא ליפתא " אפילא
דארעא דגר ואתא ישראל אחרינא רפק בה פורתא בתרא קני קמא לא קני
מ"ט בעידנא דשדא לא קא שבח כי קא שבחא ממילא קא משבחא ' ואלא
לענין שבת הוי מחיצה הנעשה בשבת " ותניא כל מחיצה הנעשה בשבת בין
בשוגג בין במזיד שמה מחיצה לאו איתמר עלה אמר רב נחמן לא שנו אלא
לזרוק אבל לטלטל אסור כי איתמר דרב נחמן אמזיד איתמר ההיא איתתא
דעבדה מחיצה על גבי מחיצה בנכסי הגר אתא ההוא גברא רפק בה פורתא
אתא לקמיה דרב נחמן אוקמה בידיה אתת איהי וקא צווחא קמיה אמר
לה מאי איעביד לך דלא מחזקת כדמחזקי אינשי " קרפף בית שלש וקירה ב
בית סאה " רבא אמר אויר קירויו מייתרו ורבי זירא אמר " אין אויר קירויו
מייתרו לימא " רבא ורבי זירא בפלוגתא דרב ושמואל קא מיפלגי " דאיתמר
אכסדרה בכקעה רב אמר למותר לטלטל בכולה ושמואל אמר אין מטלטלין
אלא בד' אמות רב אמר מותר לטלטל בכולה אמרינן פי תקרה יורד וסותם

ספיב עליו להשתמש על גובה המל (۵): הואיל. והדר על המל דר באייר במדרה בבקעה רב אמר למותר למלמל בכולה ושמואל אמר אין ממלמלין מחילות העליונות ולא מהיי ליה אלא בד' אמות רב אמר מותר למלמל בכולה אמרי' פי תקרה יורד ומותם מחילונות מידי הלכך לאו מחילה על גבי מחילה היא: צעי רבה. למ״ד אין מחילה על גבי מחילה נבלעו התחתונות בקרקע שהיה העפר רך וחיחות ונחבע הכותל בבת אחת בשבת ולא נפל אלא נבלע והעליונות קיימות מהו: אי התחתונות בקרקע שהיה העפר רך וחיחות ונחבע הכותל בבת אחת בשבת ולא נפל אלא נבלע והעליונות קיימות מהו: אי לנכסי הגר. קא מיבעיא ליה אי לא קדם אחר והחזיק בהן עד שנבלעו התחתונות ונמלא שאין בו אלא מחילות שעשה לו זה ומעכשיו קנוי לו: דשדא ליפחא אפילא. נטע לפת בגומא שמלא בקרקע הגר ולא חפרה הוא דאי חפרה במכוש ראשון קנה: לא לא איהו מחזיק בה אלא לפת הוא דשבת ואיל. והכא נמי כיון דבשעתא דהחזיק לאו חזקה היא כי הדור הוו מחילה מות ממילה אור קירויו מייסרו. מאה המקורה מיחשבת בהדי אידר כאילו לא קירוהו ואכתי היו יותר מבית מאחים: אין אויר

קירויו מייסרו. דאמרינן פי תקרה יורד וסותם: אכסדרה. מקורה בגג חלק כעליות שלנו ואינו משופע והיא קירוי שבכל הש"ס:

דימה בפלוגתא החיד. ושמואל פליגי, דאיתמר אכסדרא בבקעה רב אמר מותר לטלטל בכולה, אמרינן פי תקרה יורד וסותם והויא לה רשות היחיד. ושמואל פליגי, דאיתמר אכסדרא בבקעה רב אמות כרשות הרבים, לא אמרינן פי תיקרה יורד וסותם. ר' זירא כרב דאמר פי תיקרה יורד וסותם, וזה שאינו מקורה אלא בית סאתים. רובה כשמואל תיקרה יורד וסותם, ואין בזה שאינו מקורה אלא בית סאתים. רובה כשמואל דאמר אכסדרה וושות הרבים רשות אחת הן אין מטלטלין בהן אלא בד׳ אמות ואין ביניהן מחיצה מפסקת.

לו א מיי פט"ז מהלי שבת הלכה ח טוש"ע ה"ח סי שנח סעיף ד: לח ב מיי שם טוש"ע שם מעיף ה:

סעיף ה: למ ג מיי שם טוש"ע שם סעיף ו: [למ] [ד מיי שם הלכה ט]:

לוד (ש") ב" (

לה סמג שם:

רבינו חננאל (המשך) הועיל, בנכסי הגר לא ורב ששת אמר . אפילו בשבת לא הועיל. ואמר רב חסדא מודה לי רב ששת בעושה מחיצה על שפת התל ודר בתל שהועיל. הואיל ובמחיצות העליונות הוא דר ומותר לטלטל בכולו. והילכתא כרב חסדא בין בשבת דהוא לקולא, וביז בנכסי ו וווא יקיייי, ..., הגר, דהא רב נחמן קאי כוותיה. בעי רבה בר חנן . אליבא דרב ששת נבלעו והעליונות קיימות מהו. כמחיצה ע"ג מחיצה הוי מחיצה שנעשית כשכת בין בשוגג בין במזיד שמה מחיצה. ואפילו רב נחמז דאמר לא שנו אלא לזרוק אבל לטלטל אסור, לא אמר אלא במתכוין . מחיצה כדי לעשות כי האי גוונא אפילו רב נחמז שרי. או בנכסי הגר האמרינ׳ האי מאן דשדא ליפתא בי (סילחי) [פילי] דארעא דגר לא עבד ולא מידי. מאי טע׳ בעידנא דשדא האי ליפתא לא משבחא ולא מידי. בתר הכי כי קא שבחא ממילא שבחא. האי נמי בעידנא דעבד מחיצה ע"ג מחיצה לא הועיל, בתר דנבלעו התחתונות לא עשה הוא בעליונות כלום, הילכך י. י.כן לא קנה בניכסי הגר רלות כי האי גוונא. האי איתתא דעבדא מחיצה על גבי ההוא גברא רפק ביה פורתא. אוקמה רב נחמז פרדות. אוקטה דב נחמן בידה לההוא דרפק בניכסי הגר. אתא היא צוחה קמיה ולא אשגח בה אמר . לה לא אחזקת כדמחזקי אינשי. קרפיף בית שלש סאיז וקירה בו בית סאה. וסאתים) הוא ואסור. ור׳

מפסיק בינתים וזה איז בו

א) אולי ר"ל לעיל דף ח' בהא דאמרינן שם דברחבה דיחיד חיישינן דלמא מימליך ע"ש.